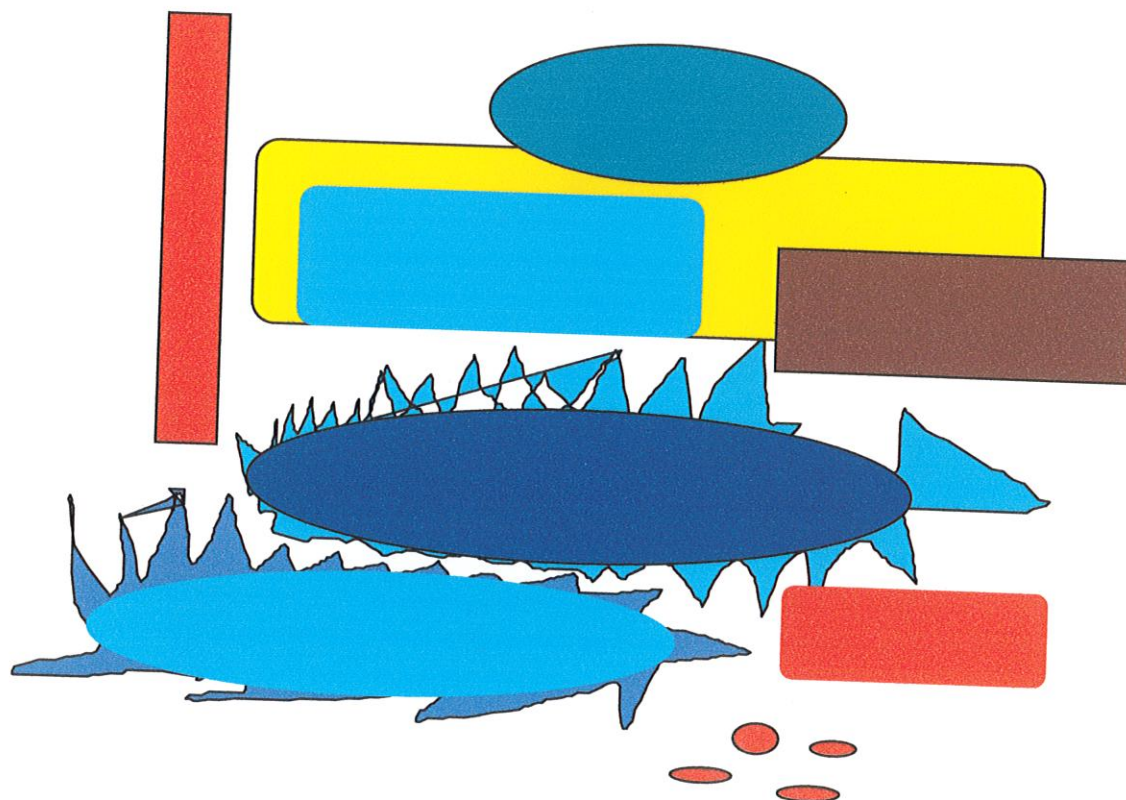

Sociaal
Economische
Raad

Advies

**Werkingsfeer
ondernemingspensioenfondsen.**

Oktober 2009.

DE SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD.

De Sociaal Economische Raad (SER) is in 1987 ingesteld bij Landsverordening Sociaal Economische Raad (AB 1987 # 103). Hij is representatief samengesteld uit vertegenwoordigers uit werkgevers- en werknemersorganisaties en onafhankelijke deskundigen.

De SER heeft tot taak de regering van advies te dienen omtrent alle belangrijke onderwerpen van sociaal en/of economische aard. De SER brengt zijn adviezen uit op verzoek van één of meer ministers; hij kan eveneens uit eigen beweging de Regering van advies dienen over onderwerpen van sociaal-economische aard.

De adviezen van de Raad worden opgesteld in overeenstemming met het gevoel van de meerderheid van de vergadering. In de adviezen wordt van afwijkende gevoelens van de minderheid melding gemaakt.

De adviezen van de Raad worden na verloop van tenminste dertig dagen en ten hoogste zestig dagen nadat zij zijn uitgebracht door de Raad openbaar gemaakt, tenzij naar het oordeel van de Regering het landsbelang zich tegen de openbaarheid van het advies verzet, dan wel bij de adviesaanvraag is meegedeeld dat de openbaarmaking door of vanwege de Minister van Algemene Zaken zal geschieden. Openbaarmaking van adviezen van de Raad door de Minister van Algemene Zaken geschiedt dan binnen 90 dagen, nadat zij door de Raad zijn uitgebracht.

Contactadres:

Sociaal Economische Raad.
Postbus 149.
J.E. Irausquinplein 2a.
Oranjestad,
Aruba

Telefoon : 5830924
Fax : 5829961
E-mail : ser@aruba.gov.aw

INLEIDING.	2
1 ACHTERGROND EN BEOOGDE EFFECTEN VAN DE AFBAKENING.	3
1.1 DE ACHTERGROND.	3
1.2 DE BEOOGDE EFFECTEN.....	4
2 KANTTEKENINGEN BIJ DE VOORGESTELDE AFBAKENING.	5
2.1 DE INHOUDELIJKE ASPECTEN.....	5
2.2 HET JURIDISCHE ASPECT.....	7
3 HET ADVIES VAN DE RAAD.....	9

Inleiding.

Aan de Raad is gevraagd om advies over de werkingssfeer van ondernemingspensioenfondsen.

Met werkingssfeer wordt bedoeld de sectoren waarvan bedrijven zich kunnen aansluiten bij hetzelfde ondernemingspensioenfonds.

Krachtens de landsverordening ondernemingspensioenfondsen kan een ondernemingsfonds aan meer dan aan een onderneming verbonden zijn.

Er bestaat dus momenteel geen afgebakende werkingssfeer voor ondernemingspensioenfondsen.

De landsverordening kent ook geen regels c.q. voorwaarden voor het type pensioen dat de ondernemingspensioenfondsen kunnen aanbieden aan aangesloten ondernemingen.

Het ontbreken van een afgebakende werkingssfeer en de pensioenrisicofactor, kan tot onbillijkheden tegenover de deelnemende werknemers en aangesloten ondernemingen leiden.

De minister van arbeid merkt in zijn schrijven van 3 april 2008 ook op dat vanuit de pensioensector behoefte bestaat aan duidelijkheid over het toegestane werkterrein. Hij verwijst hierover naar de Stichting Algemeen Pensionfonds Aruba die haar pensioenactiviteiten in de toekomst ook naar de particuliere sector wenst uit te breiden.

Bovengenoemde factoren vormen de aanleiding voor de wetgever om duidelijkheid te verschaffen over het toegestane werkterrein van pensioenfondsen en wel door nadere regels krachtens artikel 25 van de landsverordening ondernemingspensioenfondsen vast te stellen.

De afbakening van de werkingssfeer van ondernemingspensioenfondsen houdt in dat ondernemingen onderdeel moeten vormen van een economische eenheid en/of dat ze in dezelfde bedrijfssector werkzaam moeten zijn om tot hetzelfde ondernemingspensioenfonds aangesloten te zijn.

1 Achtergrond en beoogde effecten van de afbakening.

1.1 De achtergrond.

De centrale bank heeft in een schrijven van 22 maart 2007 aan de minister van Arbeid, Sport en Cultuur gevraagd om de reikwijdte van de werkingssfeer van ondernemingspensioenfondsen af te bakenen.

De centrale bank noemt daarbij twee argumenten.

1. Door het ontbreken van een nadere uitleg over welke criteria moeten worden gehanteerd, bestaat de mogelijkheid dat een ondernemingspensioenfonds ook als een verzekeraar in de zin van landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf wordt aangemerkt.

Vanuit de pensioensector zou behoefte aan duidelijkheid bestaan over de reikwijdte van de werkingssfeer.

De mogelijkheid dat een ondernemingspensioenfonds als een verzekeraar moet worden beschouwd doet zich voor als het ondernemingspensioenfonds een pensioenregeling aanbiedt dat gebaseerd is op het loon en door het ondernemingspensioenfonds een van tevoren afgesproken pensioen toezegt (de zogenaamde defined benefit pensioenregelingen), waarbij de pensioenrisico's voor het ondernemingspensioenfonds zijn.

In een dergelijk pensioensysteem is het welhaast onvermijdelijk dat afhankelijk van de loonontwikkeling, bepaalde deelnemende werknemers meer vruchten van de pensioenregeling zullen plukken.

Is het ondernemingspensioenfonds aan meer dan één onderneming verbonden, dan worden de kosten hiervan in ongelijke mate door deze

ondernemingen gedeeld omdat de loonontwikkeling tussen de ondernemingen verschillend zal zijn.

De behoefte aan duidelijkheid zou o.a. gelden voor het Algemeen Pensioenfonds Aruba, die voorheen alleen ambtenaren en gelijkgestelden als deelnemer had en nu ook werknemers uit de particuliere sector als deelnemer zou kunnen hebben.

1.2 De beoogde effecten.

Door de afbakening zullen slechts ondernemingen uit eenzelfde sector en/of tot één economische eenheid horen zich bij één ondernemingspensioenfonds mogen aansluiten.

Met de afbakening moet worden bereikt dat de risico's in geval een ondernemingspensioenfonds een defined benefit pensioen aanbiedt i.e. loongerelateerde pensioen garandeert, de daaruit voortvloeiende risico's niet ongelijkmatig over de aangesloten ondernemingen zal worden verdeeld.

Indien de ondernemingen tot één economische eenheid horen, kan per definitie geen sprake zijn van een ongelijkmatige verdeling van deze risico's.

Horen de aangesloten ondernemingen echter niet tot dezelfde economische eenheid, maar zijn in dezelfde sector werkzaam, dan zal onder de veronderstelling dat de aangesloten bedrijven een min of meer gelijkwaardige loonontwikkeling kennen, de risico's van een defined benefit pensioenregeling door de aangesloten bedrijven gelijkwaardig worden gedragen.

2 Kanttekeningen bij de voorgestelde afbakening.

De voorgestelde afbakening van de werkingssfeer heeft zowel een belangrijk inhoudelijk als juridisch aspect. De Raad plaatst bij beide aspecten kanttekeningen die hieronder zijn uitgewerkt.

2.1 De inhoudelijke aspecten.

Het aantal werkenden met een aanvullende pensioenverzekering is momenteel in Aruba erg laag. Hierdoor zal een groot gedeelte van de bevolking voor haar oude dag financieel uitsluitend afhankelijk zijn van de AOV-uitkering, tenzij snel het aantal werkenden met een aanvullende pensioenverzekering fors stijgt.

De voorgestelde afbakening is in wezen een beperking van de werkingssfeer van de ondernemingspensioenfondsen en zal naar de mening van de Raad deze noodzakelijke stijging belemmeren.

De kleine schaal van de potentiële pensioenmarkt zal hierdoor voornamelijk in veel micro sectorale deelmarkten worden gesplitst. Deze kleine deelmarkten bieden behoudens enkele grote sectoren waaronder het toerisme bij voorbaat geen mogelijkheid op efficiënt opererende pensioenfondsen.

Het zal dan betekenen dat de verzekeringsmaatschappijen die pensioenverzekeringen verkopen, zullen worden bevoordeeld.

Hun aantal is echter te klein om enigszins voldoende concurrentie te creëren. Uiteindelijk zullen de deelnemers gedwongen worden om relatief te hoge pensioenpremies te betalen.

In Nederland is de werkingssfeer van de bedrijfstakpensioenfondsen beperkt tot de bedrijfstak omdat alle bedrijven in de betreffende bedrijfstak verplicht zijn zich bij het bedrijfstakpensioenfonds aan te sluiten. De beperking is om het concurrentievoordeel (door de verplichte deelname aan het fonds) tegenover commerciële verzekeringsmaatschappijen te beperken.

Tijdens het overleg met de Centrale Bank is het argument naar voren gebracht dat met de afbakening er sprake zou zijn van een "level playing field" voor alle financiële instellingen die een pensioenregeling aanbieden. Daar in Aruba geen sprake is van verplichte deelname aan bedrijfstakpensioenfondsen, is dus ook geen sprake van benadeling van commerciële verzekeringsmaatschappijen.

De Raad heeft ook twijfels of de voorgestelde afbakening van de werkingssfeer voor ondernemingspensioenfondsen waarbij alleen ondernemingen binnen eenzelfde sector zich bij dezelfde ondernemingspensioenfonds zou mogen aansluiten, de risico's bij een defined benefit pensioensysteem voldoende beperkt worden.

In Nederland bestaan praktisch alleen maar defined benefit pensioensystemen. Is de afgebakende werkingssfeer beperkt tot de bedrijfstak, dan zijn er twee factoren aanwezig die deze risico's in voldoende mate beperken c.q. neutraliseren.

Op de eerste plaats is sprake van verplichte deelname van alle in die bedrijfstak opererende ondernemingen. Op de tweede plaats geldt het algemeen verbindend verklaren van de bedrijfstak-C.A.O,

Door deze factoren kennen alle ondernemingen aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds een praktisch gemeenschappelijke loonontwikkeling waardoor de risico's gelijkmatig over de bij het bedrijfstakpensioenfonds aangesloten ondernemingen is verdeeld.

Pensioenfondsen die uitsluitend een defined contribution pensioen aanbieden, lopen geen risico's die een verzekeringskarakter hebben. Deze pensioenregelingen zijn namelijk gebaseerd op de beschikbare premie en kennen geen absolute loongerelateerde pensioengaranties.

Voor deze ondernemingspensioenfondsen is het vanuit het verzekeringsaspect bezien, daarom niet nodig de werkingssfeer te beperken.

De Raad merkt tot slot op dat met de voorgestelde afbakening van de werkingssfeer de verzekeringsmaatschappij het recht behouden om aan alle bedrijven en instellingen een defined contribution pensioenregeling te mogen verkopen.

Pensioenfondsen daarentegen zouden dit niet meer mogen hoewel bij een defined contribution pensioenregeling, geen sprake is van een verzekeringsrisico.

Het is evident dat een dergelijke discriminerende maatregel onnodig de keuzemogelijkheden voor bedrijven voor een pensioenregeling beperkt, waardoor uiteindelijk minder werknemers een pensioenregeling zullen hebben.

2.2 Het juridische aspect.

De huidige regelgeving stelt dat een ondernemingspensioenfonds aan meerdere ondernemingen verbonden zijn.

Hierover stelt de centrale bank: "Echter, noch in de LOP noch in de Memorie van Toelichting wordt en nadere uitleg gegeven welke criteria hierbij in acht dienen te worden genomen om te voorkomen dat een ondernemingspensioenfonds tevens als verzekeraar in de zin van de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82) moet worden aangemerkt" (brief CBA 22 maart 2007 aan Minister van Arbeid).

Een nadere uitleg wat de gevolgen zouden kunnen zijn als een ondernemingspensioenfonds als een verzekeringsbedrijf zou worden aangemerkt, geeft de Centrale Bank echter niet.

De Raad vraagt zich af of niet een andere juridische oplossing mogelijk is om de door de Centrale Bank geschetste mogelijke uitkomst te voorkomen.

De voorgestelde afbakening zal vergaande gevolgen hebben voor de pensioenfondsen om het aantal deelnemers aan een pensioenverzekering te vergroten. Daarom moet het worden ontraden.

De Raad plaatst ook vraagtekens bij de gekozen manier om de werkingssfeer van ondernemingspensioenfondsen verder af te bakenen.

Het voorstel is om voor de afbakening gebruik te maken van artikel 25 van de landsverordening ondernemingspensioenfondsen.

Dit artikel luidt:

“Bij landsbesluit houdende algemene maatregelen kunnen, de Sociaal-economische Raad en de Bank gehoord, nadere regels tot uitvoering van deze landsverordening worden vastgesteld.”

De Raad betwijfelt echter of “afbakening van de werkingssfeer van ondernemingspensioenfondsen” wel gerekend mag worden tot de uitvoeringssfeer van de landsverordening gezien de vergaande gevolgen van de voorgestelde afbakening. Als afbakening niet tot de uitvoering van de landsverordening hoort, dan kan het niet op basis van artikel 25 van de landsverordening ondernemingspensioenfondsen worden geregeld.

Het voor dit doel opgestelde landsbesluit zou dan ook geen rechtsgrondslag hebben.

De wetgever heeft bovendien geen enkele toelichting gegeven noch in de wettekst noch in de Memorie van Toelichting op het betreffende deel van de landsverordening dat luidt:

“Een ondernemingspensioenfonds kan aan meer dan een onderneming verbonden zijn” (artikel 1, lid 3).

Blijkbaar achtte de wetgever indertijd dit deel voldoende duidelijk en niet voor meerdere interpretaties vatbaar, waardoor een nadere uitleg niet is gegeven.

3 Het advies van de Raad.

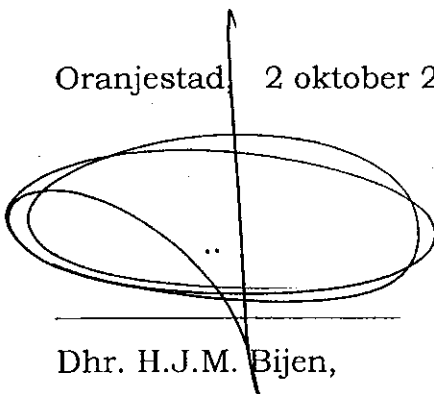
De raad onderkent dat de huidige onbeperkte werkingssfeer in geval van defined benefit pensioensystemen risico's met zich mee kan brengen die feitelijk door een verzekeringsmaatschappij zouden moeten worden gedragen.

Deze risico's kunnen zich echter alleen voordoen indien sprake is van defined benefit pensioensystemen en de aangesloten ondernemingen niet tot eenzelfde economische eenheid horen.

Indien sprake is van defined contribution pensioenregelingen, acht de Raad de voorgestelde beperking van de werkingssfeer niet alleen onnodig, het zal bovendien de verzekeringsmaatschappijen juist bevoordelen t.o.v. de pensioenfondsen.

De Raad adviseert daarom de werkingssfeer van ondernemingspensioenfondsen uitsluitend te beperken, indien sprake is van defined benefit pensioensystemen. De werkingssfeer moet in dat geval beperkt blijven tot ondernemingen die tot een economische eenheid behoren.

Oranjestad, 2 oktober 2009.

Dhr. H.J.M. Bijen,
Voorzitter.

drs. S.R. Marapin,
Algemeen Secretaris.

